

3 Vragenuur

Vragenuur

Vragen Van Meijeren

Vragen van het lid Van Meijeren aan de minister van Asiel en Migratie over het bericht "Azc Hardenberg blijft open, COA betaalt na dinsdag dwangsom".

De voorzitter:

Ik geef het woord aan de heer Van Meijeren, voor zijn vraag aan de minister van Asiel en Migratie. Ook de minister heet ik van harte welkom in de Kamer. Het woord is aan de heer Van Meijeren.

De heer Van Meijeren (FVD):

Voorzitter. De ongecontroleerde massa-immigratie van de afgelopen decennia heeft ervoor gezorgd dat Nederland volledig uit zijn voegen barst. Er is een woningtekort van 400.000 woningen. De zorgkosten rijzen de pan uit. Schoolklassen worden steeds voller, met rampzalige gevolgen voor de kwaliteit van het onderwijs. Het sociale-zekerheidsstelsel staat enorm onder druk. Als we het hebben over de bijstand, komt meer dan de helft van alle uitkeringsgerechtigden uit een land buiten Europa. Ondertussen blijft de bevolking explosief groeien met ongeveer 100.000 mensen per jaar, puur en alleen door immigratie.

In plaats van de maatregelen te treffen om die instroom volledig terug te dringen en een asielstop in te voeren, kiest dit kabinet ervoor om Nederland nog verder vol te proppen met immigranten, met alle rampzalige gevolgen van dien. Volgens officiële prognoses van het CBS is het niet de vraag óf maar wannéer Nederlanders een minderheid in eigen land worden. In de grote steden is het al zover, maar als het aan dit kabinet ligt, moeten ieder dorp en iedere stad eraan geloven.

We bespreken vandaag in het bijzonder de situatie in Hardenberg. Tien jaar geleden ging de gemeente akkoord met de afspraak om een azc te plaatsen voor ten hoogste tien jaar. Dat was de afspraak. Die tien jaar zijn inmiddels verstreken; het COA houdt zich er niet aan en kiest ervoor om maar gewoon een dwangsom te betalen die oploopt tot €55.000 per dag. Dat is lekker makkelijk praten voor het COA; die dwangsommen worden betaald uit belastinggeld. De begroting van het COA is al gestegen naar 4,2 miljard, dus er is geen enkele prikkel voor het COA om afspraken na te komen. Wat zegt dit over de betrouwbaarheid van de overheid?

Dat brengt me ook bij de vragen aan deze minister. Wanneer is hij erover geïnformeerd dat de situatie dreigt dat in Hardenberg de deadline niet gehaald wordt? Wat heeft hij concreet gedaan om dit te voorkomen? Hoeveel gemeenten in Nederland zitten op dit moment in een vergelijkbaar conflict met het COA? Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat het COA afspraken gaat nakomen?

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Van den Brink:

Voorzitter, dank u wel. Fijn om hier weer bij het vragenuur aanwezig te zijn. De gemeente Hardenberg heeft de afgelopen tien jaar veel asielzoekers opgevangen in twee asielzoekerscentra. Daarmee heeft de gemeente meer aan de opvang bijgedragen dan veel andere gemeenten in Nederland. Daarom snap ik de frustratie die er in Hardenberg en ook op andere plekken in Nederland is heel goed, nu de afspraak om op 8 maart te sluiten niet is doorgegaan. Daarom heeft de gemeente besloten een dwangsom op te leggen aan het COA. De afgelopen weken heb ik al op veel plekken buiten deze Kamer toegelicht wat daar de achtergrond van is. Daarom is het goed dat ik dat ook hier in de plenaire zaal doe.

We hebben in Nederland namelijk een groot probleem. We hebben een tekort aan opvangplekken, omdat er door gemeenten onvoldoende nieuwe plekken zijn aangeleverd. Daar is Hardenberg de dupe van. In Ter Apel is het aantal al weken niet onder de 2.000 gekomen, wat het afgesproken maximale aantal is. In meerdere gemeenten kunnen locaties niet sluiten, simpelweg omdat er geen plek is om de mensen naartoe te brengen. Laat ik daarom ook hier zeggen dat dat ook iets betekent voor de mensen in de asielzoekerscentra. Asielzoekers die vaak al van plek zijn gebracht, moeten met hun koffers klaarstaan en krijgen een seintje om naar een andere plek gebracht te worden. Ook dat is onwenselijk.

Daarom heeft dit kabinet keuzes gemaakt die deze problemen moeten oplossen. Denk aan het beperken van de instroom en het versnellen van de terugkeer. Daarom hebben we gisteren ook een debat gehad over het Migratiepact; dat was met bijna alle partijen. Denk ook aan voldoende financiering voor het COA om daarmee langjarig opvangplekken te realiseren. De vragen die de heer Van Meijeren stelt, gaan over Hardenberg. Daar heb ik al op verschillende plekken toelichting op gegeven. De dag nadat de situatie in Hardenberg duidelijk werd, een paar dagen voor 8 maart, wat ook het moment was dat ik dat hoorde, was er al gelijk contact met de gemeente Hardenberg. De gemeente Hardenberg heeft natuurlijk bezwaar gemaakt en gezegd: wij willen dit niet; wij willen gestand doen aan de afspraak van tien jaar. Ik was daar ook een groot voorstander van geweest, maar er is gewoon geen plek. Er is in Nederland geen plek om die mensen naartoe te brengen. Dat komt doordat we de afgelopen tijd gewoon te weinig opvangplekken aangeleverd hebben gekregen. Vanuit die positie probeer ik dat te herstellen. Daarom vraag ik gemeenten op dit moment om nieuwe noodopvanglocaties beschikbaar te stellen, omdat we dit probleem alleen met elkaar kunnen oplossen. Een landelijk probleem kan niet alleen op Hardenberg worden afgewenteld en kan niet alleen op Ter Apel worden afgewenteld. We zullen dit met elkaar moeten oplossen.

De heer Van Meijeren (FVD):

De minister erkent dat er sprake is van een probleem, maar hij ziet niet de daadwerkelijke oorzaak van dit probleem. Als primaire oorzaak geeft hij aan dat er te weinig opvangplekken zijn. Er zijn te veel immigranten; er zijn te veel asielzoekers. Hoe legt deze minister aan de gemeente Hardenberg uit dat die paar honderd asielzoekers die daar al weg hadden moeten zijn, daar nog steeds zitten, terwijl er alleen in de afgelopen week alweer 1.000 nieuwe asielzoekers naar Nederland zijn gekomen? De oplossing is niet om gemeenten te dwingen om meer opvangplaatsen te realise-

ren. De oplossing is om die asielstroom aan te pakken. Dat gaat niet met die laffe asielwet die nu in de Eerste Kamer ligt. We moeten een asielstop invoeren. Dat moet vandaag nog, want op deze manier dreigt de situatie volledig uit de hand te lopen. Kinderen die vandaag in Nederland geboren worden, worden een minderheid in eigen land. Daar hou ik deze minister medeverantwoordelijk voor. Ik vraag me af of hij dit überhaupt een probleem vindt. Erkent hij ook dat probleem, ook met het oog op de sociale cohesie en alle spanningen die dit veroorzaakt? En is hij bereid om het probleem echt bij de bron aan te pakken door een asielstop in te voeren, de grenzen te sluiten voor asielzoekers en geen nieuwe aanvragen meer in behandeling te nemen in plaats van alleen maar gemeenten te dwingen om nog meer mensen op te vangen, terwijl die gemeenten dat niet aankunnen? Nederland kan dit niet aan.

Minister Van den Brink:

Ik denk dat het heel goed is dat de heer Van Meijeren zo zijn zorgen uit. Ik denk dat die zorgen de afgelopen jaren al zijn geuit door heel veel mensen, politiek breed, ook bij de aanvaarding van het rapport over demografie, waarin dit ook heel goed is neergelegd. Maar dit is ook de plek waar we met elkaar wetten maken. Ik hoor de heer Van Meijeren weinig aangeven over in welke wet hij dit gaat regelen of op welk moment hij daar zelf bij betrokken zou willen zijn als wij daar een debat over hebben, zoals gisteren over het Europees Migratiepact. Uiteindelijk is dit de plek waar we in Nederland wetten vaststellen die voor heel Nederland gelden. Dat geldt voor de Spreidingswet. Dat geldt voor de wet die nu in de Eerste Kamer ligt. Dat geldt voor het Europees Migratiepact. Dat zijn wetten waarmee we aan Nederland laten zien welke verantwoordelijkheid wij nemen. Op die manier ga ik ook mijn werk doen. Ik zal uitvoering geven aan wetten die hier liggen, als ze de instroom beperken en als ze de opvang mogelijk moeten maken. Maar ik doe het alleen langs die lijn en niet door te zeggen hoe het zou moeten zonder er een wet bij te leveren.

De voorzitter:
Afrondend.

De heer Van Meijeren (FVD):

Dat roept de vraag op: waarom zouden gemeenten zich aan de Spreidingswet moeten houden als het COA zich niet eens aan de wet houdt? De oplossing van Forum is duidelijk: direct uit het Vluchtelingenverdrag stappen, grenscontroles uitvoeren, asielaanvragen stoppen, het voor lief nemen als de EU boetes wil opleggen, uit de EU, de instroom aanpakken en niet met dit laffe beleid komen waardoor heel Nederland te gronde wordt gericht.

Dank u wel.

Mevrouw Vondeling (PVV):

Ik hoor de minister over het beperken van de instroom, maar wat doet de minister nu concreet om de grenzen te sluiten? Er worden meisjes van 17 en 19 jaar ... In Hardenberg is er een meisje van 17 van haar fiets gesleurd en aangerand door een asielzoeker. Wat doet u nu om dit tuig uit Nederland te houden?

Minister Van den Brink:

Voor ieder tuig dat dit soort verschrikkelijke dingen doet, is er maar een plek: de cel. Vanuit die cel kan gewerkt worden aan terugkeer en dat is ook wat wij doen als we dit soort mensen aantreffen.

Mevrouw Straatman (CDA):

Er moet mij allereerst wel een ding van het hart. Wij hebben gisteren tien uur lang gedebatteerd over de grootste asielhervorming in 25 jaar tijd. Bijna alle partijen, van rechts tot links, van groot tot klein, waren daarbij aanwezig. Forum voor Democratie schitterde in afwezigheid. Tegelijkertijd hoor ik hier de heer Van Meijeren zijn zorgen uiten over wat er allemaal mis is met het systeem. Ik zou hem willen zeggen: wees dan ook aanwezig wanneer we ...

De voorzitter:

Uw vraag aan de minister?

Mevrouw Straatman (CDA):

... een van de grootste asielwetten in Nederland bespreken. Verder heb ik een vraag aan de minister. Ik begrijp de zorgen en de frustraties van de Hardenbergers heel goed. Tegelijkertijd begrijp ik ook de spagaat waarin het COA zit. Mijn vraag is: hoe kunnen we de lokale gemeenschap meenemen in deze beslissingen, zodat zij niet het gevoel hebben dat zij overvallen worden met een asielzoekerscentrum dat eerst zou sluiten en nu toch langer openblijft?

Minister Van den Brink:

Dat is een terechte vraag. Ik weet ook dat er vanuit het COA richting de gemeente Hardenberg is aangegeven dat het in deze situatie niet op een goede wijze is gegaan; het werd pas op zo'n korte termijn voor de sluiting bekend. Ik heb het COA gevraagd in situaties waarin het in overmacht verkeert, dat op een nette manier, op tijd, kenbaar te maken aan gemeenten. Daarnaast proberen we dat natuurlijk ook te voorkomen door nu op zoek te gaan naar nieuwe noodopvanglocaties.

De heer Ceder (ChristenUnie):

De situatie in Hardenberg baart mij zorgen. Ik heb hier ook Kamervragen over gesteld. Het gaat namelijk veel verder dan wat hier is gebeurd. Een afspraak tussen gemeenten en het COA wordt niet nagekomen. Dit is funest voor de verdere ontwikkeling van bijvoorbeeld de Spreidingswet, waar de minister mee aan de slag wil gaan. Het is funest voor het al lage vertrouwen in de overheid. En het weerhoudt gemeenten om überhaupt zaken te willen doen, nota bene omdat ik begrijp dat er al een persbericht was uitgestuurd dat ze gingen sluiten en de gehele gemeente en de inwoners een paar dagen van tevoren overvallen werden met de boodschap dat dat toch niet doorging.

De voorzitter:

Uw vraag?

De heer Ceder (ChristenUnie):

Mijn vraag aan de minister is hoe hij denkt deze situatie op te lossen, maar ook hoe wij voorkomen dat dit bij de uitrol

van de Spreidingswet vaker gaat voorkomen. Daarbij wil ik ook graag dat de minister inzoomt op de rol van het COA. Als dit namelijk vaker gebeurt, hebben we gemeenten die het gesprek en het contract met de overheid niet willen aangaan omdat er geen vertrouwen meer is. En dat kan ik ook ergens wel begrijpen.

Minister Van den Brink:

Ik snap heel goed de vraag "als je een afspraak hebt, waarom wordt die dan niet nagekomen?". Dat is in dit geval ook echt een vorm van overmacht. Daarmee is het natuurlijk wel totaal onwenselijk en is de frustratie in Hardenberg totaal begrijpelijk. We moeten, denk ik, ook erkennen dat de gemeente Hardenberg de dupe is geworden doordat er de afgelopen jaren te weinig plekken zijn aangeleverd. Als er in een normale periode voldoende plekken zouden zijn geweest, kunnen we ook wat er is afgesproken gestand doen. Maar zolang we dat opvangprobleem niet beter oplossen en aan de andere kant de instroom niet voldoende beperken, moeten ik roeien met de riemen die we hebben. Maar in de ideale situatie, als de Spreidingswet goed functioneert, komt het COA al zijn afspraken na. Dat is ook wat het COA natuurlijk zelf wil. Het COA is wel de laatste die blij wordt van het afgeven van dit soort berichten.

De heer Ceder (ChristenUnie):

Ik vind het antwoord nog onvoldoende, want de minister zegt: als die wet goed gaat werken, dan moet het goedkomen. Ik ben mij serieus de vraag aan het stellen of we, als de overheid, of in dit geval het COA, die afspraak niet nakomt, niet in de vicieuze cirkel belanden dat gemeenten minder gewillig zijn om contracten aan te gaan, dat er daardoor vervolgens minder opvangplekken zijn en dat we dit eigenlijk door het hele land gaan zien. Mijn vraag is dus opnieuw de volgende. Stel je voor dat er een kink in de kabel komt. Wat gaat de minister doen om het vertrouwen tussen gemeenten en het COA, en daarmee de overheid, te herstellen de komende tijd?

Minister Van den Brink:

Ik denk dat het vanaf dag één dat ik deze verantwoordelijkheid heb helder is dat er op een andere manier naar gemeenten wordt gekeken en dat er op een andere manier wordt gesproken met gemeenten. Dat begint ermee dat we als één overheid optreden. We hebben een Rijksoverheid, een gemeentelijke overheid en een provinciale overheid, maar voor de burgers in dit land is dat één overheid. Die ene overheid heeft met elkaar bedacht dat er in dit land een instroomprobleem is. Dat proberen wij vanuit Den Haag te beperken. Er is een opvangprobleem en daarvoor hebben we een Spreidingswet. Daarmee proberen we het op lokaal niveau op te lossen. Pas als we dat met elkaar als één verantwoordelijkheid zien en niet als een probleem van Den Haag of als een probleem van alleen Hardenberg, dan gaan we deze problemen oplossen. Als we naar elkaar blijven kijken en iedereen zegt "doe jij je ding; ik doe effe niet mee", dan houden we dit probleem en is er geen Spreidingswet die dat gaat oplossen.

De heer Ceulemans (JA21):

Ik heb hier schriftelijke vragen over gesteld en heb ook geprobeerd hier een plenair debat over aan te vragen. Het is dus goed dat we het er vandaag wel over hebben. Har-

denberg en de inwoners van Hardenberg voelen zich namelijk enorm belazerd. Dat is ook enorm begrijpelijk wanneer een afspraak zo geschonden wordt. Tegelijkertijd zijn we nu de tweede cyclus van de Spreidingswet in gegaan. Wat ons betreft gaat die van tafel; wij hebben daar een intrekingswet voor liggen. Maar even los daarvan: is de minister het met mij eens dat er überhaupt geen enkele sprake van kan zijn dat hij straks met de Spreidingswet in de hand gemeenten gaat aanspreken of zelfs gaat dwingen op het moment dat het COA zelf zulke harde afspraken met gemeenten met voeten treedt?

Minister Van den Brink:

Ik zou dit kwalificeren als een kip-eidiscussie, want er is natuurlijk een probleem dat we ergens moeten gaan oplossen en dat moet met de gemeente en het COA samen. Zeggen dat het COA nooit meer in zo'n situatie mag komen, kan ik dus alleen maar doen als ik weet dat er voldoende opvangplekken vanuit de gemeenten zijn om die op te lossen. Ik zal er dus voor zorgen dat dat gesprek op een goede manier verloopt. Ik zal het COA erop blijven aanspreken dat het wat het heeft afgesproken zo veel mogelijk gestand moet doen. Tegelijkertijd ga ik met al die gemeenten in gesprek om voldoende opvangplekken te realiseren.

De heer Ellian (VVD):

De minister spreekt van een overmachtssituatie, maar daar hebben de mensen in Hardenberg natuurlijk niks aan. Deze overmachtssituatie lijkt wel een permanente, waar het COA niet uit lijkt te komen. Dus wat gaat de minister dan doen om ervoor te zorgen dat ofwel de instroom meteen naar beneden gaat ofwel die overmachtssituatie opgelost wordt?

Minister Van den Brink:

We doen het allebei. We werken aan het beperken van de instroom en dat doen we ook door de afspraken die mevrouw Keijzer heeft gemaakt gestand te doen, dus dat nareizigers in hotels geplaatst worden zodat de opvanglocaties minder vol komen te zitten. We zijn op dit moment wel degelijk bezig, ook in Hardenberg, met het uitplaatsen van de mensen. Dat gaat nog lang niet snel genoeg, maar we zijn een eind op weg. Op die manier probeer ik dit probleem aan te pakken.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor zijn aanwezigheid en het beantwoorden van de gestelde vragen.